

Baditz Ottó

Baditz Ottó festőművész Magyarkeresztúron, az akkori Tótkeresztúron, a csornai járásban született 1849. március 19-én. Apja földbirtokos volt. Amikor a család Sopronba költözött Ottót és Lajost, az ikertestvéreket a líceumba íratta, majd a pápai a református kollégiumba járatta, utána mindketten Pozsonyba a jogakadémián tanultak tovább. Ottó már Sopronban is rajzolt, a reáliskolában rajzórákra Steinacker Károly tanárhoz járt.

A jogakadémia mellett feltételesen járhatott 2 évig a bécsi akadémiára, a család megyei hivatást szánt neki. Szülei meggyőzése után az 1870-es évek végén Münchenbe ment, a város akkor a közép-európai művészek fontos gyűjtőhelye volt. 1872-től állami ösztöndíjat kapott. A magyar tehetségek egyesületet is alapítottak, annak három évig elnöke volt. Tanítómestere Dietz Wilhelm volt, az aprólékosan festett történelmi képek szerzője, de Munkácsy nagyobb hatással volt rá. Baditz 1879-ben aratta első nagy sikerét Münchenben az Elítélve c. képével. Az akadémiai kiállításon bronzérmét kapott, 1881-ben Párizsban aranymedáliát nyert a Falurossza képével.

Hubay Jenő zeneszerző megzenésített Petőfi dalaihoz rajzot mellékel. Ebben a füzetben a legjobb festőkkel együtt jelenhetett meg Baditz rajza 1880-ban. 1885-ben a Műcsarnokban Munkácsy, Lotz, Benczúr mellett állíthatta ki az Angyalcsináló munkáját. A Magyar Szalon c. folyóirat így írt a müncheni éveiről: „Baditzot a magyar piktorok tatának nevezték és valóságos apjuknak tartották, a Dauner kávéházba gyülekeztek köréje, ott szívesen elkártyáztak velük. A Theresienstrassen, az előkelő negyedben lakott, felesége jó háziasszony, gyakran volt vendégség náluk.”

Baditz 1887 körül nősült meg, Sarlay földbirtokos és kúriai bíró leányát vette feleségül, hozományként a Győr megyei Téten kapott kis birtokot.

1890-ben költöztek Pestre, festészete ekkor a szentimentalizmus hatása alá került. Az 1890-es évek elején a legkeresettebb gyermekarckép festők egyike volt, műveit egyre többen vásárolták. Lederer Sándor európai hírnű műgyűjtő Baditz pártfogójává szegődött. A Múcsarnok kiállításain vásárló Ferenc József megvette a Búcsú c. képet, ez lelkesítően hatott az udvarhoz igazodni akaró arisztokratákra, Andrassy Manó gróf, Andrassy Gyula is vásárolt képeket. Baditz vázlatkönyvei mutatják, hogy nyitott szemmel járt a világban, ha egy tárgy, hangulat megragadta, akkor hevenyészett rajzot készített és a műtermében vázolta fel a jelenet körvonalait, aztán modellekkel megalkotta a képet is.

1896-ban a millenáris kiállítás hozta meg az igazi hírnevet Baditz számára, a Gyermek álma című óriási képpel, amelyet az állam vásárolt meg, és letétként a két világháború között a soproni múzeumban volt kiállítva.

A fővárosi élet nem volt olcsó. Lányait főiskolára járatta, külön műtermet tartott fenn a Kmety utcában, a család az Aradi utcában lakott. A Múcsarnokban 1901-től 1914-ig hat híján 100 képet állított ki. A család visszavonultan élt, a családfő eljárta a Fészekbe és olyan helyekre, ahol a művészek szoktak összejönni. Barátságban volt a művészek közül főleg Spányi Béla tájképfestővel (annak idején Münchenben is közös műtermük volt), a kor hírességeivel, Jókai Mórral, Blaha Lujzával, Gárdonyi Gézával. A Múcsarnok mellett létesült a Nemzeti Szalon, melynek egyik alapítója volt Baditz. A művészet egyre sokrétűbb lett, a megélhetés nehezebb. 1914-ben meghalt Spányi, 1917-ben a felesége is, Baditz csend és békesség után vágyódott, ezért tért vissza Magyarakeresztúrra. Falusi magányában is festegedett, a falu gondjai foglalkoztatták. Idős korában került képeire az opálos színárnyalat, a képeknek különleges mozgalmasságot adva. Korábban is érdekelte a szegény emberek sorsa, most a természetet is ábrázolta, a kopasz hegyoldalt, a kietlen sáros dűlőutat. Legutolsó nagyméretű képe falusi leánykát ábrázol kenyérrel.

87 évesen, 1936. április 21-én hunyt el Magyarakeresztúron. Szülőfaluja posztumusz díszpolgári címet adományozott neki 2000-ben.

Irodalom:

Csatkai Endre: Baditz Ottó festőművész 1849-1936 In: Soproni szemle 23. évf. (1969.) p. 107-119.

Lyka Károly szerk.: Művészet 12. évfolyam (Budapest, 1913) 7. sz. p. 256-264.

Szendrei János - Szentiványi Gyula: Magyar képzőművészek lexikona 1. Abádi - Günther (Budapest, 1915) B - Baditz Ottó p. 68-71.

Emlékek a „feketelistára” került uraságokról: Magyarakeresztúr: Baditz Ottó posztumusz díszpolgári címet kapott a településtől In: Kisalföld, 2005. március 60. évf. (2005) 52. sz. p. 6.